

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Reactie ontwerp-Beleidsprogramma Klimaat

Geleen, 13 juli 2020,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het ontwerp-beleidsprogramma Klimaat. Als chemiecluster Chemelot maken wij graag gebruik van de gelegenheid hierop te reageren.

De (basis-)industrie is gebaat bij een stabiel en voorspelbaar klimaatbeleid dat oog heeft voor het internationale speelveld waarbinnen de bedrijven moeten opereren. Dat is zeker ook van belang omdat de circa zestig fabrieken op Chemelot opereren in een internationale markt en vrijwel allemaal onderdeel zijn van internationaal opererende concerns. Wij zijn blij te lezen dat u op pagina 18/19 van het beleidsprogramma expliciet aandacht vraagt voor het behoud van een gelijk speelveld.

Door de hoge mate van integratie en samenwerking op Chemelot hebben wij in het verleden reeds grote stappen gezet op het gebied van efficiency, energiebesparing en hergebruik van restproducten. Daar gaan wij mee door om op die manier uiteindelijk in 2050 klimaatneutraal te kunnen produceren. Daarvoor zijn zowel een energie- als een grondstoffentransitie noodzakelijk. Beide zaken vergen grote investeringen van bestaande bedrijven. Tegelijkertijd bieden beide transitie ook kansen voor het aantrekken van nieuwe investeringen.

Voor de volgende drie onderdelen willen wij op dit moment specifiek aandacht vragen.

Infrastructuur

In de eerste plaats is voor een succesvolle energietransitie de tijdige beschikbaarheid van de juiste infrastructuur cruciaal. Wanneer deze infrastructuur niet (tijdig) beschikbaar is zijn bedrijven niet in staat te voldoen aan de beoogde CO₂-reductie. Tegelijkertijd worden zij wel onderworpen aan de nationale CO₂-heffing. Dit vormt voor bedrijven daadwerkelijk een knelpunt. Het gaat daarbij om de projecten zoals opgenomen in het MIEK en de regionale vertakkingen. Voor Chemelot gaat het daarbij specifiek om de nationale waterstofbackbone, de Delta Corridor en de versterking van de elektriciteitsinfrastructuur met onder meer een 380kV-verbinding. Vooral over dit laatste onderdeel maken wij ons grote zorgen. Naar aanleiding van de recente acute transportschaarste bij TenneT heeft er constructief overleg plaatsgevonden en is er inmiddels een congestiemanager aangesteld. Een versnelling van aanleg van nieuwe infrastructuur en de modernisering van wet- en regelgeving is daarvoor hard nodig.

Op het punt van infrastructuur willen wij tenslotte aandacht vragen voor de goede coördinatie rondom (regionale) warmtenetten. In het hoofdstuk over Gebouwde Omgeving (pagina 31) wordt hierop ingegaan. De industrie heeft restwarmte die kan worden ingezet waarmee de industrie onder de juiste condities en randvoorwaarden kan bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

Maatwerkafspraken en de rol van de clusters

Wij zijn positief over de aangekondigde maatwerkafspraken met individuele bedrijven. Aangezien de bedrijven in de basisindustrie onderling sterk verschillen kunnen afspraken die aansluiten bij de kenmerken en investeringscyclus van individuele bedrijven daadwerkelijk bijdragen aan CO₂-reductie. Wel willen wij in dat kader aandacht vragen voor de rol van de clusters en de bedrijven of investeringen die nauwe relaties onderhouden met de grootste CO₂-uitstoters. Een deel van de doelstellingen zijn juist te behalen door nieuwe investeringen voor bijvoorbeeld de vergroening van grondstoffen. Maar ook zaken rondom infrastructuur en in ons geval milieu kunnen het beste in regionaal verband worden bezien. In dit verband willen wij ook aandacht vragen voor de Brightlands Chemelot Campus als integraal onderdeel van Chemelot. Op deze Campus vindt onderzoek, ontwikkeling en onderwijs plaats welke nauw verbonden is aan de duurzaamheidsambitie van het cluster. Datzelfde geldt voor bijvoorbeeld Brightsite. Het stimuleren van deze activiteiten levert technologische innovatie op, die meteen in de praktijk toegepast kan worden.

Grondstoffentransitie en circulariteit

Tenslotte pleiten wij voor een ambitieuze aanpak op het gebied van grondstoffentransitie en circulariteit. In vergelijking met de energietransitie blijft het beleid op dat gebied nog achter. Wij zijn verheugd dat in het ontwerp-beleidsprogramma in zowel het hoofdstuk over industrie als in hoofdstuk 4.1. ruim aandacht wordt besteed aan dit thema. Uiteindelijk is het van belang daarbij ook de juiste prikkels worden geïntroduceerd en beleidsinstrumenten worden ontworpen waardoor uiteindelijk ketenvergroening kan plaatsvinden. Een nauwe samenwerking en coördinatie met het ministerie van I&W is daarbij cruciaal. In dat kader zijn wij blij dat bij de maatwerkafspraken specifiek wordt ingegaan op een waardering van de zogenaamde scope 3-emissiereductie (pagina 20). Ook de aandacht voor de belemmeringen in wet- en regelgeving – denk bijvoorbeeld aan de beoordeling of een bepaalde stof de kwalificatie ‘afval’ of ‘grondstof’ krijgt – juichen wij toe. Wij roepen u op om het bedrijfsleven en de industrieclusters te betrekken bij de verdere uitwerking.

Ten slotte

Zowel de in 2020 gepubliceerde kabinetsvisie op de basisindustrie als de op 8 juli jl. verschenen industriebrief onderstrepen het belang van de (basis-)industrie voor het verdienvermogen van Nederland. Met ambitieus én realistisch klimaatbeleid kan de industrie die rol ook in de toekomst blijven spelen. Wij blijven uiterwaard graag met uw ministerie en andere betrokkenen in gesprek over de verdere uitwerking en de uitvoering.

Met vriendelijke groet,

Loek Radix
Chemelot Executive Director